

LOV OG EVANGELIUM

Gitt ut av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 10

15. desember 1982

18. årgang

Guds herlighet

Og Ordet ble kjød og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet — en herlighet som den en enbåren sønn har fra sin far — full av nåde og sannhet.

Les Joh. 1,1-14

Mange år etter at Jesus var født satt apostelen Johannes og skrev om Jesu herlighet, som han hadde sett. Hva var det han tenkte på?

Johannes var ikke til stede på Betlehems marker da englene sang for hyrdene, og det ble så lyst som klare dagen enda det var midt på natten. Han så ikke engleskarene og hørte ikke jubelsangen.

Hva var det da han så, hva tenker han på når han taler om Jesu herlighet?

Han møtte Jesus. Han som de kalte tømmermannens sønn, fordi de ikke visste bedre. Han så jo ut som en alminnelig mann. Men Johannes hørte budskapet han kom med, ordet om Guds nåde og kjærlighet.

Han så Jesu undergjerninger, han var vitne til at Jesus velsignet de små barna. Han stod der da Jesus vekte Lasarus opp fra de døde

Han så Jesus dø på korset, og tenkte kanskje på døperens ord om Guds lam, som bar verdens synd.

Til sist fikk han også møte Jesus etter at han var stått opp fra graven. Han var til stede da Jesus gav dem den store marsjordren: Gå ut i all verden og forkynn frelsens evangelium for alle mennesker —.

Og så visste han: Her er Guds herlighet åpenbaret. Den som har møtt Jesus og hørt hans ord, han har sett Guds kjærighet.

Vi leser i Bibelen at en sky hvilte over tabernaklet i ørkenen, og at Herrens herlighet fylte tabernaklet. 2 Mos 40,34. Tabernaklet var et helig sted. Gud bodde der med sin herlighet. Han som himlenes himler ikke kan romme, bodde i tabernaklet som stod i Israels leir.

Slik bode Guds herlighet i Jesus. Bare enda langt mer reelt og virkelig. Å se til var Jesus et menneske som vi. Ja, han var et menneske. Men Guds herlighet bodde der. Han var Guds Sønn. Den som er kommet til tro på ham, har sett Guds herlighet. Vent ikke på noe annet, se hen til Jesus. Der ser du Guds herlighet. C. Fr. Wisloff i Dagl. Brød

Jeg utsletter dine overtredelser

Jeg utsletter dine overtredelser som en tåke og dine synder som en sky. Vend om til meg, for jeg gjenløser deg.

Es. 44,22.

Dere ulykkelige sjeler som aldri kan bli fornøyd med omvendelsen, syndserkjennelsen, angeren, bønnen og helliggjørelsen, fordi dere aldri får dette til slik det skulle være, dere har aldri noen trøst i Kristus. Men hør hva Frelseren sier her: «Jeg utsletter dine overtredelser som en tåke og dine synder som en sky. Vend om til meg, for jeg gjenløser deg.»

Det er sant alt det Guds ord taler om omvendelse, om anger og bønn, og så videre. Men vi skal ikke gjøre omvendelsen, angeren og bønnen til en ny forsoning, slik at en ikke tør tro den frie nåden i Kristus fordi en mangler så meget i angeren, omvendelsen og bønnen. Det er en sjelesykdom stor ei rett å akte Jesu blod.

Det er omvendelse, anger og syndserkjennelse nok der, hvor en ikke lenger kan få ro i verden eller i sin egen fromhet. Det er syndserkjennelse nok der, hvor en er så uverdig at en ikke tør ta imot den uforskyldte nåde. Det er ofte det vi mangler nettopp i angeren, omvendelsen og bønnen som knuser oss mest og gjør oss mest fattige. Men når en så, hvor uverdig en enn er, ikke tar sin tilflukt til Kristus og hans fortjeneste, se det er en sjelesykdom stor ei rett å akte Jesu blod, det er å gjøre seg selv alt for viktig. Du er ikke så meget verd,

hverken med dine synder eller med din omvendelse. Du følger med på det store kjøpet om du bare ville ta imot og tro hans store nåde.

Å, forsto vi bare Guds gave! Forsto vi bare hva det ligger i disse ord: «Jeg utsletter dine overtredelser». For det første ser jeg der det som hele Guds evangelium har forkynt helt fra verdens begynnelse, Det var Guds store, evige rådslutting, at all verdens synd skulle legges på *en*. Og ved denne «enes lydighet», lidelse og død skulle synden sones, utslettes og borttas. «Ham som ikke visste av synd, har han gjort til synd for oss.»

Se, det er hemmeligheten. All synd har ved Kristi død mistet sin makt til å fordømme. Den er tatt bort, ja, «kastet i havets dyp», slik at den aldri mer kan hindre nåden. Det er ikke noen som egentlig blir fordømt for syndens skyld, men fordi de ikke kom inn i nådens rike! Om de bare visste at helt fra Kristi død har syndenes forlatelse ligget ferdig for dem!

For det andre ser jeg her igjen hvordan Kristi hjerte brenner av kjærlighet. Jeg ser at han som bar vår synd, ikke angrer det han gjorde. Han gjorde det av en overstrømmende kjærlighet. La oss ikke glemme Kristi kjærlighet helt!

«Bli i min kjærlighet,» sier han. «Ingen har større kjærlighet enn den som setter sitt liv til for sine fiender.» Må ikke da hans kjærlighet være helt fri og uavhengig av oss og alle våre forhold?

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender eksp., namn og adr.
 Bladet blir halde oppe av frivillige gaver.
 Eksp.: O. Dyrøy, 5620 Tørvikbygd.
 Alt som har med bladet sin eksp.
 blir sendt dit, som tinging, oppseiling
 og adresseforandring.
 Gaver til bladet. Postgiro 5 68 21 33.
 Red. Amund Lid, post 5600 Norheimsund.
 Tlf. (055) 51 080.

Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Form. Ragnar Opstad
 Opstadv. 38, 4350 Nærøbø Telf. 04-433685.
 Kass. Sverre Bøhn, 5601 Norheimsund.
 Postgiro 5 68 21 33. Bankgiro
 Vikøy Sparebank 3530.21.00932.

ØYSTESE TRYKKERI A/S

Dersom du derfor igjen blir fylt av disse tankene: Var jeg bare slik og slik, jeg er ikke slik som jeg burde være. Jeg er ikke så sønderknust og alvorlig. Jeg er så hard, kald, lettsindig, hykkelsk og syndefull. Hvorledes kan jeg da tro Guds nåde? — dersom du igjen blir fylt av disse tankene, skal du legge merke til hva som er midtpunktet i all denne talen. Hva dreier alle tankene dine seg om? Hva bygger din tro på?

Jo, det er det lille ordet «jeg». «Dersom jeg var», «dersom jeg kunne», heter det. Det er ditt eget jeg som er så viktig for deg. Du vil selv være rettferdig. Men da blir du din egen frelser. Vokt deg for denne sykdommen!

Paulus var så redd for noen innblanding av egen trøst, at han aktet sin høyeste rettferdighet som tap og skarn, sier han — «forat jeg kan vinne Kristus og finnes i ham, ikke med min rettferdighet, den som er

av loven, men med den som fåes ved troen på Kristus.»

Og merk deg her at mens vi så ofte gjentar vårt «jeg», «jeg», så gjentar også Herren sitt «jeg»: «Det er sant at du ikke er som du skulle. Du er full av synd og uverdig. Men jeg, jeg jeg har utslettet dine overtredelser som en tåke.» Hans navn være lovet!

Når du sier: «Jeg angrer ikke synden riktig», så svarer han: «Du har ikke angret riktig. Jeg har angret for deg — i Getsemane. Jeg, jeg har utslettet.» — Du sier: «Jeg ber ikke riktig». Han sier: «Nei, du har ikke bedt riktig! Jeg har med sterkt skrik og tårer frembåret bønner og nødrop. Jeg har utslettet.» — Du sier: «Det har ikke vært magtpåliggende nok for meg». Han sier: «Nei, du har ikke kalt på meg. Men du har vært maktpåliggende for meg jeg har arbeidet, jeg, jeg har utslettet dine overtredelser som en tåke og dine synder som en sky.»

Skulle vi ikke vise ærefrykt for dette nådebudskapet og falle ned for ham, takke og bekjenne: Ikke oss, ikke oss, Herre! Men ditt navn være æret! Du, du alene er rettferdig og gjør den rettferdig som tror på deg.

Herre, øk vår tro!

C. O. Rosenius

Med eller imot

Hva skal jeg gjøre med Jesus? Spør Pilatus. Slik lyder spørsmålet igjen og igjen i Guds ord.

Hva skal jeg gjøre? spør ømt og fint Guds kjærlighet overfor den utro vingårdsmann. Luk. 20,13, og svarer: Jeg vil sende min sønn, den elskede.

Hva skal jeg gjøre? spør den rike bonden, og slår seg til ro med å bygge sine låver større. Luk. 12,17,3.

Hva skal jeg gjøre? spør den utrohusholderen i Luk. 16,3 og forfalsker sine store gjeldsposter.

Hva skal jeg gjøre? spør fari-seeren, da Jesus hadde helbredet en vissen hånd, og de var fulle av raseri, Luk. 6,11.

Hva skal vi gjøre? spurde de, da Lazarus var blitt oppvakt fra de døde, Joh. 11,47.

Hva skal vi gjøre? spurde de rådville, da de merket Peters og Juhannes sin frimodighet, Ap. 4,16.

Hva skal jeg gjøre? istemmer Pilatus, Mat. 27,22, men alt sammen for å bli av med den besverlige Jesus.

Hva skal vi gjøre? Spør de hellige ømt av broderkjærlighets hensyn til de jødechristne, Ap. 21,22.

Hva skal jeg gjøre? spør den rike yngling, Mark. 10,17, og ville ikke betale omkostningene.

Hva skal jeg gjøre? spør den lovkyndige, Luk. 10,25, og vil likevel bare gjøre seg selv rettferdig.

Hva skal vi gjøre? spurte folket toldere og soldatene døperen Juhannes i Luk. 3,10 og 14, og fikk av han lovens svar.

Hva skal vi gjøre? spurte folkeskaren i Kapernaum, og ville arbeide seg selv til frelse.

Hva skal vi gjøre? spør de tre tusen på Pinsedag, Simon Peter og får av han evangeliet til svar, Ap. 2,37.

Hva skal jeg gjøre? spør Paulus, da han er slått i kne utenfor Damaskus av Jesus. Ap. 22,10.

Hva skal jeg gjøre? spør fange-vokteren i Filippi, Ap. 16,30, og får det delige svaret: Tro på den Herre Jesus Kristus, så skal du bli frelst. Pilatus spurte folket, og fikk til svar: Korsfest, forsfest han. Hadde han spurt sin samvittighet og lyttet til Guds ånd, ville han fått til svar: Kron Han, kron Han, himmels kongesønn, så får du dele kår med han, og arve hans rike. Han valgte folket, og dermed fortapelsen.

Hva skal jeg gjøre med Jesus? er i høyeste grad et personlig spørsmål. Enten på kne for korsets fot hos Jesus, eller revolveren frem. Det er den klare følge av Jesu ord. Den som ikke er med meg, er i mot meg.

Pilatus ville så nødig noen av delene. Men han sa tredje gang til dem: Hva ondt har da denne gjort? Jeg har ingen dødsskyld funnet hos Ham, derfor vil jeg refse Ham, og løslate Ham. Ja, hvorfor refse Ham når han erkjenner at han var skyldfri? Det delte hjerte sin vei. Men folket trengte på med sterke rop, og forlangte at han skulle korsfestes, og deres rop fikk overhånd.

Å svare på Pilatus sitt spørsmål: Hva ondt har han gjort? var det ingen som prøvde på, av gode grunner. Han hadde jo gjort alle ting vel, det visste de godt. Men brøle aldeles vilt, det kunne de, annet svar fikk ikke Pilatus. Det slutter med at mengdens rop fikk overhånd. Mange sjeler går evig fortapt, på grunn av at mengdens rop fikk overhånd, over hjerte og vilje. Derfor sier David, Bønnhør mig, Gud, at mine fiender ikke skal si: Jeg fikk overhånd over han Salm. 13,5. Herren utrydde dem som sier: ved vår tunge skal vi få overhånd. Salm. 12,5.

Jeremias sier: Herre du har overtalt mig, og jeg lot mig overtale, du har vert mig for sterk, du har fått overhånd.

Salig er den som det går slik med. Hvor vanskelig det enn kan vere å holde skansen mot mengdens rop, så gir Gud alikevel det udelte hjerte seier.

Dødsrikets porter skal aldri få overhånd over Guds menighet, det har Jesus lovet, Mat. 16,18. Frykt ikke du lille hjord, for det har behaget eders Fader å gi eder riket. Luk. 12,32.

*Fra boken: Guds lam.
Odd Dyrøy.*

Sokrates og Jesus

Av Olav Valen Sendstad

Det er sikkert et dumdristig foretagende at prøve på at sige noget frugtbart og træffende om Sokrates og Jesus i løbet af 20 korte minutter. De er jo begge to hver på sin måde grundstene i europæisk åndsliv: Sokrates i den europæiske humanisme og Jesus i den kristne tro. En sammenligning byder også på den store vanskelighed, at Sokrates ifølge Platons fremstillinger har drøftet en mængde filosofiske spørgsmål, som nok har fået stor betydning for humanismen, men som vi ikke finder klart sidestykke til hos Jesus. Jeg tænker på sådanne filosofiske problemer, som dem vi møder i ontologi, logik, matematik, erkendelsesteori, sprogfilosofi, politik og lignende. En sammenligning må derfor begrænses til

de såkaldte *etiske* og *religiøse* spørgsmål. Dette er for så vidt også berettiget, da netop disse spørgsmål var hovedspørgsmål for dem begge. I dette foredrag vil jeg altså begrænse mig til at sammenligne Sokrates og Jesus i lyset af de *religiøse* spørgsmål: Hvad kan jeg vide om *Gud*? Hvad tør jeg tro og håbe om et evigt liv? Hvilket forhold er der mellem vort liv her i verden og det evige liv? Men selv med denne begrænsning må jeg nøjes med små og korte antydninger.

Det ejendommelige er nu, at jo mere vi analyserer de nævnte spørgsmål og undersøger de svar, sandhedssøgende mennesker i åndshistorien har prøvet at give på dem, desto mere forenkles de mu-

lige svar til to hovedtyper. I dette foredrag ser vi bort fra den ateistiske filosofi. Den ene hovedtype er Sokrates's svar — den anden hovedtype er det svar, som er givet med Jesu Kristi person, tale og gerning. Man kan derfor også sige, at de to navne, Sokrates og Jesus, bliver to symboler på den kvalitative forskel mellem det, vi kalder *human religiositet og kristendom*. Og som symboler på to så forskjellige ting repræsenterer Sokrates og Jesus et sidste alternativ i det religiøse spørsgsmål.

I sit vidunderlige lille skrift «*Philosofiske Smuler*» har *Søren Kierkegaard* på en egenartet og betagende måde klarlagt dette enten — eller mellem Sokrates og Jesus, mellem *human religiositet* og *kristendom*. Jeg nævner Kierkegaards navn her, ikke bare fordi jeg mener, han har set dybt og rigtigt i denne sag, men også fordi jeg mener, det har været til stor skade, at den kristne kirke og dens teologer i de sidste 100 år helt har overset Kierkegaards grundlæggende arbejde med spørsgsmålet om forskellen mellem *human religiositet* og *kristendom*.

Ved en sammenligning mellem Sokrates og Jesus er det naturligt at begynde med nogle ord om

De ydre ligheder mellem dem

Der er næsten 450 år mellem Sokrates's og Jesu offentlige liv og virke. Sokrates levede blandt grækere i det gamle Hellas — Jesus blandt jøder i Palæstina. Ingen af dem havde noget offentligt embede eller fik nogen form for løn for

deres virksomhed som offentlige talere og lærere. Ingen af dem skrev noget. Men begge havde en lille skare trofaste og hengivne disciple og venner om sig. Og blandt dem har nogle skrevet om deres «mestre»: Af Sokrates's elever har særlig Platon sat sin lærer uforgængelige mindesmærker i sine «dialoger»; og blandt Jesu apostle har særlig den discipel Jesus elskede, Johannes, tegnet sin Frelsers og Mesters billede på en ganske særlig måde.

Det mest påfaldende fælles træk ved dem er, at begge pådrog sig uforsonligt, fanatisk og hadefuldts fiendskab såvel fra deres folks åndelige og politiske magthavere og ledere som fra den store folke-mængde. Sokrates kom tidligt i konflikt både med sin tids «intellektuelle», de såkaldte *sofister*, og med mægtige og indflydelsesrige mænds «interesser». Jesus kom på lignende måde i konflikt med de førende «moralister» i samtiden, de såkaldte *farisæere*. Sokrates gjorde sig forhadt ved at afsløre intellektuelt snobberi og hovmod og ved at udvikle en ironisk og ydmygende skepsis over for samtidens påståede videnskabelige viden. Jesus blev lagt for had, fordi han afslørede den falske religiøse sikkerhed og den moralske egenret-færdighed hos farisæerne og derved også stempledte hele deres religiøse tro som en camoufleret *vantro*.

Ved systematisk hviskekampagne, ihærdig forvrængning og udholdende bagvaskelse lykkes det at oparbejde en folkeopinion mod dem begge. Ved at piske en sådan opinion frem, skabte man så det, vi i

dag kalder «folkelig retsbevidsthed», som et grundlag til at blive dem kvit på: De blev anklaget for gudsbespottelse, for at forføre og fordærve folket, for at være en fare for statens politiske sikkerhed. Så kunne man arrestere dem. Man kunne ikke opdrive berettigede anklager eller sandfærdige vidner mod dem. Men ved hjælp af forfalskede anklager og løgnagtige vidner tilfredsstillede man den «folkelige retsbevidsthed» ved at kende dem skyldige efter anklagen, samt dømme dem til døden. Sokrates blev dømt til at tømme giftbægeret — Jesus til at korsfæstes.

Fra et rent humanistisk synspunkt kan man sige, at de begge blev martyrer. De har ved deres liv, deres færd og deres død på forbilledlig måde vist, hvad den må være forberedt på at lide, som uden hensyn til personer, folkemening, tidsånd, lederkliker og magthavere lever og lærer efter de højeste etiske idealer i en sanddru samvittigheds uselviske oprigtighed. Deres høje etiske værdighed blev samtidig afslørende illustrationer af den dæmoniske ondskab, som lever i mennesker som massevæsener og i en såkaldt «folkelig retsbevidsthed», som er uden andre etiske normer end instinkter og følelsesmæssige reaktioner ud fra lummer antipati. Platon indså dette for Sokrates's vedkommende og har givet en temmelig bitter kommentar til den skæbne, som dette menneske af høj etisk værdi fik her i verden. Denne kommentar har han lagt i munden på sin kødelige broder, Glaukon i

sin dialog «Staten». Glaukon var selv en af Sokrates's trofaste venner. Hans ord gribet langt ud over Sokrates's tilfælde — og bliver lidt af en profeti på det græske heden-skabs grund om, hvordan det skulle komme til at gå det ubetinget sande og retfærdige menneske, Jesus Kristus. Glaukon siger (Repl. 361 Ef.): «Den sandt retfærdige vil blive pis ket, pint, lagt i lænker og blindet på begge øjne, og til slut vil han efter alle lidelser blive korsfæstet». Sådan behandler massemennesket nemlig de ædleste mennesker.

Nu gør dette rent humanistiske syn imidlertid ikke fyldest over for det, som skete med Jesus. For til forskel fra Sokrates gav han sig ikke bare ud for at være et menneske, men også for at være Guds evige Søn, Gud selv. Er det sandt, da var det ikke bare en menneskelig martyr, som hang på korset på Golgata, men da hang, som Paulus udtrykker det, selve «herlighedens Herre» på korset. Dermed står Jesus langt over Sokrates og alt, som hedder martyrer.

Derfor går jeg nu over til at tale om

Forskellen mellem Sokrates og Jesus

Ganske uanset, hvad vi personlig mener om disse to, og helt bortset fra eventuelle ligheder mellem dem på et menneskeligt plan, kan ingen saglig betragtning undgå at se, at den afgørende forskel ligger i, hvad hver enkelt med klare ord *gav sig ud for at være*. Sokrates gav sig ikke ud for at være noget andet og mere end et sandhedssøgende menneske — og derfor har senere tider

ikke taget særlig anstød af ham. Jesus gav sig derimod ud for at være Gud selv i menneskeligt køds skikkelse på jorden, en evig forsoner og forløser for alle mennesker — og derfor har senere tider taget lige så voldsomt anstød af ham, som hans samtid gjorde.

Men lad os nu betragte dem i lyset af denne forskel mellem, hvad de selv gav sig ud for at være. Med den før nævnte begrænsning knytter vi da sammenligningen til Platons dialog «Phaidon» og Johannes evangeliet kapitel 13-17. I disse skrifter møder vi Sokrates og Jesus i samtale med deres nærmeste venner den sidste nat de levede. Begge to ser døden i øjnene. Begge taler om Gud, om deres død, om liv efter døden, om evigt liv, om at finde og lære sandheden at kende, om et liv på jorden i guds frygt og retfærdighed — og alligevel, hvor er der himmelvid forskel på dem!

Sokrates sidder blandt sine venner og er til sidste stund den store tænker, filosoffen, sandhedssøgeren. Jesus sidder blandt sine venner, ikke som sandhedssøger, men som sandhedsbringer, som profet, ja, som meget mere end profet — nemlig som den, der selv ved, at han er sandheden og vejen og livet, som den, der bringer evighedens lys og hemmelighed ind i verden og ind i sine venners hjerter gennem det, han siger og gør.

Sokrates søger med fornuftens dialektiske og logiske hjælpemidler at føre et teoretisk bevis for sjælens udødelighed og et evigt liv, men han må alligevel indrømme, at han dybest set ikke har nogen absolut vis-

hed i den sag — men han nærer dog det håb og den tro, at han efter døden vil «komme til gode guder». Jesus udtaler intet håb, ingen tro og fører intet bevis for logikkens domstol. Med enkle ukunstlede ord giver han sig ud for at kunne meddele og kundgøre et *faktum* om det evige liv og siger, at de skal tro og stole på ham i den sag. «Tro på Gud og tro på mig. I min Faders hus er der mange boliger . . . thi jeg går bort for at gøre en plads rede for jer . . . Og når jeg . . . har gjort en plads rede for jer, kommer jeg igen og tager jer til mig, for at hvor jeg er, dér skal også I være» (Joh. 14,1-3).

Sokrates siger: Finder I mit bevis logisk tilfredsstillende, så vis beviset tillid og bryd jer ikke mere om mig. I modsat fald beder jeg jer om at fremføre ordentlige modargumenter. Sådan taler Jesus ikke. Han siger: Mine ord er Ånd og liv. I skal få den Hellige Ånd, og han skal minde jer om alt, hvad jeg har sagt, og vejlede jer til at kende sandheden, så I elsker mine ord, holder mine ord og derigennem erfarer, at både Faderen og jeg bor hos jer og er med jer.

Sokrates taler til sine venner om det, han kalder «de evige ideer», d.v.s. visse almenmenneskelige og almennyldige begreber, hvis indhold og mening i sidste instans er højst uklar, tåget og tvivlsom, fordi de kun kan erkendes gennem aneller, intuitioner, specielle former for kontemplation og dialektik. Jesus taler ikke om ideer, men om sine ord, om disse konkrete, enkle og ukunstlede ord, som de selv hørte

af hans mund, og siger: De ord, I hører af mig, er ikke mine, men Faderens, som har sendt mig. Jeg har talt disse ord til jer, for at I skal eje min fuldkomne fred og glæde og have evigt liv i dem.

Sokrates yndede med et ironisk smil at sammenligne sig selv med en «jordemoder», som skulle hjælpe mennesker til at føde erkendelse, indsigt og visdom ud af deres eget indre. For han mente, at al sandhed slumrede i menneskets eget indre og kun behøvde at udløses for at udfolde sig. Og når denne udløsning skete, mente Sokrates, at hans gerning var endt, og at han selv var blevet helt overflødig. Af denne såkaldte «idealisme» hos Sokrates findes der ikke det mindste spor hos Jesus. Han siger tværtimod gang på gang, at han *ikke* bringer sandheden om Gud og livet i Gud for dagen fra menneskehjertets indre, men at han bringer sandheden *ned fra himmelen*, fra Faderen, så at sige udefra ind i hjertene. Derfor bliver han aldrig overflødig for den, som tror på ham. Men hans ord bliver den faste grundvold og den stadig fornyende kilde, som den troende øser af, og som han ikke kan undvære. «Uden mig kan I intet gøre», siger Jesus. «Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om hvad som helst I vil, og I skal få det».

Sokrates sagde om sig selv, at han var et menneske, som *søgte* sandheden, men dybest set vidste han ikke noget andet, end at han ingenting vidste. Derfor valgte han altid den dialektiske talemåde — både for at forvirre modstanderne

og for at overbevise sine venner. Jesus var også uforlignelig slagfærdig i diskussioner, men han brugte ikke kunstfærdig dialektik. Når han gav sig ud for at forkynge evig sandhed, som han havde hørt og set hos sin Fader og havde fået befaling om af ham, så brugte han formen: «Sandelig, sandelig siger jeg jer». Den talemåde kalder Bibelen selv for Guds edsformular — d.v.s. det er en talemåde, hvormed Gud kalder sig selv til vidne på sandheden af, hvad han siger, fordi der ikke findes noget højere sandhedsvidne end Gud selv. Når Jesus derfor brugte denne talemåde, siger han dermed direkte og indirekte til os: Nu taler Gud selv til jer. Derfor appellerede Jesus aldrig til fornuft og logik, fordi han vidste, at Faderens og Sønnens himmelske visdom overhovedet ikke kan gøres tilgængelig med logik. Han appellerede ikke engang til viljen eller følelsen, men det han gjorde var at fremføre sit ord i form af den kærlige *indbydelse*, den trøstende *forsikring*, det tro-skabende løfte, for derigennem at vække tro, tillid og fortrøstning til sig selv og sine ord. Hans ord hviler ikke i noget højere logisk grundlag, men netop i hans egen person. Derfor kaldte han sig selv *sandheden*, og advarede hverken mod logik eller videnskab eller fornuft eller vilje — men til stadighed mod at tage anstød af sin person og sine ord og af sig som frelser.

Så bliver da til slutt alternativet mellem religiositet og kristendom, mellem Sokrates og Jesus dette:

Enten famler vi med Sokrates i idéernes tågeverden og intuitioner-

nes drømmeverden — eller også bygger vi i liv og død på Jesus og hans ord. Enten nægter vi at godtage, at Jesus var den, han gav sig ud for, Guds evige Søn i menneskelig skikkelse, og gør ham derved til en fantast i løgnens og illusionernes vold — eller også godtager vi ham og finder sandheden, Gud, forløsningen og det evige liv i ham. Enten regner vi på sokratisk manér kun med vor egen fornuft som vejleder til Gud og raver fortsat frem gennem tilværelsen mod død og grav, knægtet af fornuftens fortærende, dialektiske uvished om Gud og evigheden — eller også modtager vi budskabet om, at Jesus er legemlig opstanden, og at vi, som tror på ham her i tiden, skal skue ham i evigheden. Enten regner vi på humanistisk måde med, at vor egen moral og retfærdighed har værdi nok i sig selv og derfor gør os værdige til et evigt liv, hvis det findes — eller også tager vi Jesu ord til hjertet om, at vi er hjælpeløse syndere, forblindede fornufts-fantaster og selvgladte voluntarister, som kun dyrker vor egen vilje, og så bøjer vi vore knæ for ham. Når vi tager vor tilflugt til ham og tror på ham, har han lovet os syndernes forladelse ved sin død og sin retfærdighed som vor sjæls rette klædebon for Gud. Enten erkærer vi på humanistisk vis ham, som hang på korset, for at være martyr og et virksomt forbillede i kærlighed — eller også tager vi imod det dårskabens budskab, at han, som hang der, var Gud selv, og at Gud selv har lidt døden for at forsonе verden med Gud og forløse os fra evig død. Enten tager vi an-

stød og raver fortsat omkring i mørke — eller også modtager vi ham i tro, bliver Guds børn ved troen og træder med Jesus ind i det evige livs uforgængelige lys.

Det religiøse menneske vil altid have det kendeteagn, at det i sidste omgang holder sig til idéer, dialektik, intuitioner eller følelsesmæssige anelser om Gud og det evige, og at det har en gudstro, som er bestemt ud fra dets eget indre eller ud fra religiøse idéer, som lever i samtiden. Et kristent menneske vil have det kendeteagn, at det holder sig til Jesus og hans ord, tager Jesus for den, han selv gav sig ud for at være og bygger på ham som en klippe og en uomskiftelig grundvold for troen.

Når jeg gransker den moderne ånds- og kulturhistorie, undrer jeg mig ofte over den forherligelse, som bliver de forskellige former for humanisme og idealisme til del, mens Jesus Kristus bliver fortjet i engad, som kunne få en til at tro, at han overhodet ikke eksisterede eller havde eksisteret. Og dog er forholdet det, at når det gælder spørgsmålet om Gud og evigheden, så kan en idealistisk humanisme aldrig føre os længere end til at indse og vide, at vi egentlig ingenting ved om dette. Men med Jesu person og ord er vi stillet overfor en viden om Gud og det evige, som man ganske vist kan tage anstød af, fordi den ikke lader sig udlede af menneskets egen fornuft, men tværtimod giver sig ud for at være en selvvæbning af Gud. Og dog er denne åbenbaring så herlig, at når man møder den, kan man underti-

den udtryde for sig selv: Det er for godt til denne verden. Det er for godt til at være sandt.

Derfor slutter jeg med at sige: Jeg højagter Sokrates. Jeg gribes dybt af Platon. Jeg har lært meget menneskeligt sandt, ædelt og godt både af dem og de andre store sandhedssøgere i filosofien, videnskabens og kunstens historie. Og dog må jeg tilstå for mig selv, at deres samlede værker og mest betagende betragtninger om Gud, evigheden, det gode og sande ikke formår at give det lys, den visdom og den fred, jeg finder for mit hjerte i Jesu enkle og livsalige ord.

Jeg indrømmer: Åndshistoriens store navne funkler for min bevidsthed som stjerner og kometer på menneskeslægtens himmel. Og jeg respekterer dem for det. Men *solen*

på denne himmel, det lys, som ikke stjæler eller låner noget lys fra nogen anden lyskildde end sig selv — det er *Jesus alene*. Skulle jeg da have noget mindreværdskompleks ved at sige: Når der er tale om samvittighedsfred med Gud, om hjertefred i livets ofte tunge strid, eller om den dag jeg skal vandre bort fra denne verden og ind i evigheden — da må alle stjerner og kometer, hvad enten de hedder Sokrates, Platon, Descartes, Kant, Kierkegaard eller noget andet, finde sig i, at jeg slipper dem, opgiver dem og erklærer, at i sidste omgang kunne de intet gøre for mig. Her bliver kun en tilbage, som jeg ikke kan slippe, Jesus Kristus, Lyset, Livet, Opstandelsen, Den gode Hyrde, Guds evige enbårne Søn.

Hjem har evigt liv?

«Den som har Sonnen, han har livet; den som ikke har Guds Sønn, han har ikke livet.» 1. Joh. 5,12-13.

Så enkelt sier Guds ord hvem det er som er en kristen og har det evige liv, og hvem det er som ikke er det og ikke har det evige liv.

Vi skal merke oss at Gud sier begge deler. Han sier ikke bare hvem som har livet, men også hvem som ikke har det.

Alt kommer an på om vi har Guds Sønn!

Her er ikke spørsmål om hva vi vet, ikke om hvor stort lys vi har,

ikke om våre gjerninger, ikke om hva vi gir oss ut for å være, eller om hva andre tror om oss — det er ene og alene spørsmål om å ha Guds Sønn!

Den som har ham, han har livet, og omvendt.

Det er ikke noe vi kan diskutere. Det er Guds enkle og klare tale til oss om hvem det er som er frelst!

Hjem er det da som har Guds Sønn?

Det har Guds ord svart på like foran det ord som vi går ut fra. Der står det at han har vitnet om sin Sønn. I dette vitnesbyrd kom-

mer det evige liv til oss. Vitnesbyrdet går ut på at Gud har gitt oss det evige liv. Det er en *gave*, den gis for intet. Alle som da setter sin lit til dette vitnesbyrd, får det og eier det som vitnesbyrdet inneholder:

«Den som tror på Guds Sønn, har vitnesbyrdet i seg selv!» 1. Joh. 5,10.

Hører du hvor enkelt det er? Det som du tror på, det har du!

Setter du din lit til det vitnesbyrd som Gud har vitnet om sin Sønn, da eier du dette livet. Da har du Sønnen, og har altså livet.

Men tror du ikke på det vitnesbyrd som Gud har vitnet om sin Sønn, da har du gjort Gud til løgger, nettopp fordi du ikke har trodd på dette vitnesbyrd! 1. Joh. 5,10.

Da har du ikke Guds Sønn, og har ikke livet.

Så kan hver og en vite hvor han står og om han er frelst eller ikke!

«*Dette har jeg skrevet til eder for at I skal vite at I har evig liv, I som tror på Guds Sønns navn.*

Guds ord forkynner oss ikke bare om Jesus og det evige liv som Gud har gitt oss i ham. Det forkynner også noe som Gud vil vi skal vite om dem som tror på Jesu navn.

De har evig liv!

Visshet om å eie dette evige liv oppstår ikke umiddelbart i hjertet. Det nytter ikke å gå og vente på følelser eller opplevelser.

Visshet om å eie det evige liv kan vi bare få gjennom selve evangeliet.

Vi må lære oss til å se og høre det Gud sier til oss.

Det kan se ut som også de første kristne hadde vanskeligheter med å bli visse på frelsen, slik som mange har det i dag. Derfor sier Johannes: «Dette skriver jeg til eder for at I skal vite.»

Vil vi ha visshet om når toget går, eller om vi er på rett vei når vi er ute og biler i ukjente strøk, da ser vi etter der hvor opplysninger om dette blir gitt oss. Visshet om å være på rett vei får vi ved å se på veinummer og veiskilt. Visshet om togtid får vi ved å etter i togtabellen.

Selv om disse bildene halter, og kanskje synes noe hverdagslige, er det på samme måte Gud gir oss visshet om evig liv.

Han sier; ja, endog forsikrer med sterke ord, om dem som tror på Guds Sønns navn, at de har evig liv!

Du vet om du stoler på Jesu navn, ikke sant? Er du av sannheten, svarer du at det er ikke noe i denne verden du ønsker og vil enn å sette din lit til Jesus og hans navn. Da tror du på Guds Sønns navn, selv om du synes du ikke får det til å tro.

Da har du Guds egen forsikring om at du har evig liv! Det er denne forsikring du skal se og stole på! Det er den som gir deg trygghet!

Øivind Andersen.

Guds rike kan liknast med ein mann som sådde godt frø i åkeren sin

I Matt. 13 set Jesus fram ei likning og sa: «Himmelriket kan liknast med ein mann som sådde godt frø i åkeren sin; men medan folketsov, kom uvenen hans og sådde svimling millom kveiten, og gjekk sin veg. Då no åkeren voksa opp og skaut aks, so kom og svimlingen til synes. Då gjekk sveinane til husbonden og sa: Herre, sådde du ikkje godt frø i åkeren din? Kvar kjem då ugraset frå? Det hev ein uven gjort, svara han. Vil du me skal gå og rykkja det opp? seier dei. Nei, sa han, for då kunne de koma til og rykkja opp kveiten og med det same. Lat dei båe veksa saman til hausten, og når skuronna kjem, vil eg seia til skjerarane: Sanka først svimlingen saman og bunta han ihop til å brennast, men hav kveiten i løda mi!»

For kort tid sidan høyrdet eg dette ordet lese, og det opna seg så eg såg fyre meg Guds veldige åker, dei to som sådde der, og sædet dei sådde, og det som vaks opp i åkeren i dag, i vår tid. Det var eit svert syn, som eg ynskjer eg kunne få nåde til å skriva ned, ved Andens hjelp og velsigning så du også kunne få sjå det.

Læresveinane ba Jesus tyda denne likninga for dei, og han sa at åkeren er verda. Me har lett for å gløyma at *Guds åker er verda*. Det er nok årsaka til at då Jesus kalla apostlane til å gå ut og gjera alle folk til hans læresveinar, så sa han dei skulle ta til i Jerusalem og gå ut til jorda sin ytterste ende. På dette veldige åkerland er det han også har kalla meg og deg til å vera Guds medarbeidarar, og Jesus bed oss

om å be Gud om å驱va ut arbeidrar til å hausta inn grøda. Han har sjølv lova å vera med alle dagar, han som har all makt både i himmelen og på jorda, og han står framleis ved sin lovnad.

Såmannen

Jesus sa at den som sår den gode sæd er *Menneskesonen*. Det vil seia Gud sjølv, han som feste bu millom oss i mennesket Jesus Kristus, Guds Son, og kalla seg sjølv Menneskesonen.

Og me høyrer at *sæden er god*, så om den ofte ser ut for å ha dårleg spireevne, er det ikkje sæden si skuld, men det dårlege «jordsmunet».

Guds ord seier at sæden er uforgjengeleg, ikkje påvirka av tid og alder, men levande og kraftig, full av nåde og sanning, som spirer fram til liv og sæla i det hjarta den får slå rot.

Åkeren derimot, som er menneskehjarta, kvar du møter det på jorda, er vondt og fullt av synd og vantru, kjærleik til synda og verda og til seg sjølv, fullt av fiendskap mot Gud, stolt og hardt, torn og tistel. Det seier seg sjølv at skal den gode sæd få leva og slå rot, så må Gud rydda, bryta og bearbeida hjartejorda til den blir slik Bibelen uttrykker det: Den gode jorda som bær grøda, sumt hundredad foll, og sumt seksti foll, og sumt tretti foll.

Når sveinane såg utsyver åkeren, spurde dei husbonden: Sådde du ikkje godt frø i åkeren din? Det same spør me også i dag, når me ser ut over verda, ser menneske og

det som lever, spirer og gror i og ut av menneske hjertene.

Jesus svara at det har ein fiende gjort, mens folket sôv sådde og sår han sin säd. Og fienden er djevelen, Guds svorne fiende og menneskehetens verste fiende. Og i dag sôv den store del av folket tyngre enn nokon sinne, så han ser ut for å ha fritt spel i sin sjendige gjerning. Dei trur ikkje djevelen er til, og har moro av dei som er så enfoldige at dei trur det, og ser ikkje dei sindrige óg effektive såmaskinane han sår sin djevelske säd med.

Kva er så sæden som blir sått?

Jesus tyder det for læresveinane, og seier at det gode frøet er dei som høyrer heime i riket — Guds rike. Svimlingen, den säd som fienden — djevelen — sår, det er dei menneske som høyrer den vonde til.

Av dette ser me at både Gud og djevelen brukar menneske når dei vil så sin säd i verda, i menneskehjarta. Av den grunn utvalde og kalla Jesus apostlane og sende dei ut til all verda, og har fortsett med å kalla og utsenda sine frelse og gjenfødde barn til denne dag.

Til å begynna med likna svimlingen på kveiten, så ingen la merke til at det som voks i same åkeren sida om sida, det var noko av Gud og noko av den vonde. Først når det skaut aks, når frukta kom til synne, viste det seg kva rot det var runne av, kva art det tilhøyrd. Difor sa Jesus ved eit anna høve: På fruktene skal de kjenna dei. Ein god mann ber fram av det gode han gøymer i hjarta, og ein vond mann ber fram av det vonde han gøymer i hjarta.

I det ytre er dei båe to like, naturlege menneske med dei same eigenskapar, men i hjarta, det som bur i hjarta og som dei gøymer i hjarta og arten dei tilhøyrrer og er av, den er høgst ulik.

Dei som høyrer riket til

Dei er fødd av Gud, ikkje ved forgjengeleg säd, men ved uforgjengeleg säd, ved Guds ord som lever og varer. Dei eig trua på Gud, på Guds ord, på Jesus Guds Son, på ordet om krossen, evangeliet om Jesus Kristus som døydde for våre synder og sto opp til vår rettferdig gjerning, på min utløysar og verda sin frelsar. Dei eig Guds Heilage Ande, har del i Jesu Kristi sinnelag, har fred med Gud i eit godt og reinisa samvit ved Jesu Kristi dyre blod, eig del i Guddommeleg natur. Med andre ord Jesus Kristus har ved trua kome inn i ditt hjarta og teke bolig der. Og Jesus har gjeve deg sitt ord, du har teke imot det, og det skal du bringa til verda der du lever og så langt han kallar og sender deg. Det ord som har sleie rot i hjarta ditt, og som Gud gjev vekst, vil visa seg i livet du lever på jorda. Gjennom dette arbeider Gud i dei hjarto du lever millom, anten du ser det eller ikkje. «Andens frukt er kjærleik, glede, fred, langmid, mildskap, godleik, truskap, spaklynne, fråhald; mot slike er ikkje lova» (Gal. 5,22.) Den som sår i Anden, skal hausta æveleg liv av Anden». (Galat. 6,8) Dette var i korte ord litt om den säd Gud sår i verda ved rikets barn.

Dei som høyrer den vonde til

Det er alle naturlege menneske som ikkje er gjenfødt ved trua på

Jesus, anten dei lever i openberre synder, eller er religiøse, fine og gode menneske som farisearane og dei skriftlærde på Jesu tid. Dei lever utanom samfunnet med Jesus, eig verda og tida si ånd, lever og ferdast på verdsleg vis, etter verda sin hovding — djevelen — som vantrua sine barn, lever i sit kjøts lyster, gjer det som kjøtet og tankane vil, og er av natur eit vredens barn. (Efes. 2,1-3).

Jesus seier til dei i Johs. 8: Var Gud far dykker, so hadde de meg kjær; for eg har gjenge ut frå Gud og er komen frå han; ikkje heller er eg komen av meg sjølv; det er han som har sendt meg. Kvi skynar de ikkje det eg seier? Av di de ikkje toler å høyra orda mine! *De har djevelen til far*, og vil helst gjera det far dykkar huggast; han som var ein manndråpar frå fyrste tid og har ikkje sitt støde i sanninga; for det finst ikkje sanning i han. Når han talar lygn, talar han av sitt eige; for han er ein Ijugar og far åt lygna. Men meg trur de ikkje, av di eg seier det som sant er.

Dei som er i kjøtet, kan ikkje tekkjast Gud for det som kjøtet trår etter er fiendskap mot Gud. (Rom. 8. kap.) Og kjøtsens gjerningar er openberre, slike som: utukt, ureinskap, lauslivnad, avgudsdyrking, trolldom, fiendskap, kiv, vreide, usemja, tvidrag, sundringar, misunning, mord, drykk, svir og meir slikt; om dette seier eg dykk fyreåt, liksom eg fyrr har sagt, at dei som fer med slikt, skal ikkje arva Guds rike. (Galat. 5,19-21).

Blir slike ting sått i dag? Kjenner du denne sæd, og blir den sått i din heim og blant dine barn? Den flyrmer utover verda, inn i heimane, og inn i hjertene, gjennom litteratur, radio, fjernsyn, og i det siste gjennom video. Mens folketsov, sår djevelen sin djevelske sæd gjennom dei som hører den vonde til. Og aller verst er det når mor og far sår vantrua, den verdslege ånd og liv, og meir eller mindre av ovan nemde sæd i eigen heim og i eigne barn, utan å vita det, for denne verda sin Gud har blinda deira vantru sinn.

Far ikkje vilt, Gud let seg ikkje spotta, det som eit menneske sår, det skal han og hausta. Den som sår i sitt kjøt, skal hausta tyning av kjøtet, men den som sår i Anden, han skal hausta æveleg liv av Anden. (Galat. 6,7-8).

Og frukta av denne vonde sæd uteblir ikkje: Utukt og hor tek over hand heilt frå barne eller skulealderen, likeeins unatur og ureinskap ved samliv millom to av same kjønn, «papirlause ekteskap» der to lever saman utan å vera lovleg gift, vold og tjuveri og ran aukar, saman med lovløysa og forakt for lov og rett, forakt mot Gud og hans ord, hån og spott mot alt heilagt, drap av eigne barn i mors liv, ugudlege lover og falsk lære som gjer det vonde godt og rett og det gode vondt. Dette er berre litt av den uhyggelege frukt som viser seg i verda i dag. Det er ei livslov, at det du sår, det skal du og hausta. Syn da si løn er døden, seier Guds ord, men Guds nådegåva er evigt liv i Kristus Jesus, vår Herre. Mange anar det me har i vente, og fryktar

atombombene sine uhyggelege fylgjer, og protesterar mot våpenkapp-laupet og ropar om fred og atomfrie soner, til ingen nytte. Krig og døder uungåeleg når syndemålet blir fullt for kvart folk som vender ryggen til Gud på fråfallets veg. Berre ein sann omvendelse til Gud og Jesu Kristi evangelium og Guds ord, kan berga oss frå atombomba.

Lat dei båe veksa saman, i same åkren som er verda, til hausten kjem, sa Jesus.

Hausten

Hausten er enden på verda, då alle vantru og ugudlege menneske skal få sin dom, då alle ugudlege menneske skal få sin dom og verta fortapte, som Peter seier det i 2. Pet.brev 3,7-fg. Då skal jorda og himmellekamane koma i brand og bli oppløyst:

Haustfolket er englane. «Menneskesesonen skal senda ut englane sine, og dei skal sanka ut or riket hans alt som skjemmer ut, og alle som gjer urett, og kasta det i den gloande omnen der dei græt og skjer tenner. Det er Jesus sine ord. Men kveiten, dei rettferdige som høyrer riket til, dei skal skina som sola i riket hjå far min.

Jesus sluttar likninga med orda: Høyр etter kvar som øyro hev!

Høyrer du hans røyst, så forherd ikkje hjarta ditt, men tru til frelse for sjela. Kjære ven, kven du så er: «I dag deg tilbydes forsoning Kan hende ei bud mer deg når. Og snart skal du stilles for tronen. Der dommen av Herren du får. Så fly til den fristaden skjonne, Til Frelserens vunder og sår! Barmhjertighet der du skal finne, Forløsning i blodet du får».

Amund Lid.

Nå står jula for døra att, og me skal minnast og takka og prisa Gud som elskar oss slik at han sende Son sin, den einborne, til verda, så me skulle bli frelst ved han. Han kom for å gi oss nåde og fred frå Gud, i rikt mål, og Gud har velsigna oss med all åndeleg velsigning i himmelen i Kristus, og me vil ynskja alle lesarane, medarbeidarar og venner i Kristus ei god julehelg, ved at denne Guds nåde og velsigning når inn til hjarta ditt.

Det same ynskjer me for det nye året som kjem, med takk for året som går.

Red.